

HOTĂRÂREA CURȚII

22 iunie 1989*

Fratelli Costanzo SpA împotriva Comune di Milano

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare, formulată de Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia, Italia)

„Contracte de achiziție publică de lucrări – Oferte anormal de scăzute - Efectul direct al directivelor în raport cu autoritățile administrative”

Cauza 103/88

În cauza 103/88,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE de către Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Italia) pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

societatea Fratelli Costanzo S.p.A., societate de naționalitate italiană, cu sediul la Misterbianco,

și

Comune di Milano

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului din 26 iulie 1971 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări (JO L 185, p. 5), precum și a articolului 189 al treilea paragraf din tratat,

CURTEA,

compusă din domnii O. Due, președinte, R. Joliet și F. Grévisse, președinți de cameră, Sir Gordon Slynn, domnii G. F. Mancini, F. A. Schockweiler și J.C. Moitinho de Almeida, judecători,

avocat general: domnul C. O. Lenz,
grefier: domnul H. A. Rühl, administrator principal

după examinarea observațiilor prezentate:

- pentru societatea Fratelli Costanzo S.p.A., reclamantă în acțiunea principală, în cadrul procedurii scrise de către L. Acquarone, M. Alì, F.P. Pugliese, M. Annoni și G. Ciampoli, avocați, și în procedura orală de către L. Acquarone, avocat,

*Limba de procedură: italiana.

- pentru Comune di Milano, pârâta în acțiunea principală, în cadrul procedurii scrise de către P. Marchese, C. Lopopolo și S. Ammendola, avocați, iar în cadrul procedurii orale de către P. Marchese, avocat,

- pentru societatea Impresa Ing. Lodigiani S.p.A., intervenientă în acțiunea principală, în cadrul procedurii scrise de către E. Zauli și G. Pericu, avocați, și în cadrul procedurii orale de către G. Pericu, avocat,

- pentru Guvernul Regatului Spaniei, în cadrul procedurii scrise de către domnul J. Conde de Saro și doamna R. Silva de Lapuerta, în calitate de agenți și în cadrul procedurii orale de către doamna R. Silva de Lapuerta, în calitate de agent,

- pentru Guvernul Republicii Italiene, de către profesor L. Ferrari Bravo, șef al Serviciului de contencios diplomatic din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, în calitate de agent, asistat de către domnul I. M. Braguglia, avvocato dello Stato,

- pentru Comisia Comunităților Europene, în cadrul procedurii scrise și în cadrul procedurii orale de către domnul G. Berardis, membru al Serviciului juridic, în calitate de agent,

având în vedere raportul pentru ședință și în urma procedurii orale din 7 martie 1989,

după ascultarea concluziilor avocatului general prezentate în ședința din 25 aprilie 1989,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin Ordonanța din 16 decembrie 1987, primită la Curte la 30 martie 1988, Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, mai multe întrebări preliminare privind interpretarea articolului 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului din 26 iulie 1971 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări (JO L 185, p. 5), precum și a articolului 189 al treilea paragraf din tratat.

2 Aceste întrebări au fost adresate în cadrul unui litigiu în care societatea Fratelli Costanzo S.p.A. (denumită în continuare „Costanzo”), reclamanta în acțiunea principală, solicită anularea unei decizii prin care Giunta Municipale din Milano a eliminat oferta depusă de către Costanzo în cadrul unei proceduri de atribuire a contractelor de lucrări publice și, apoi, a atribuit contractul în cauză societății Impresa Ing. Lodigiani S.p.A. (denumită în continuare „Lodigiani”).

3 Articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului, citată anterior, prevede că:

„În cazul în care, pentru un contract determinat, ofertele prezintă, în mod evident, un caracter anormal de scăzut în raport cu prestația, autoritatea contractantă verifică conținutul acestora înainte de a decide atribuirea contractului. Aceasta ține seama de respectiva verificare.

În acest sens, solicită ofertantului să furnizeze explicațiile necesare și i le semnalează acestuia, după caz, pe cele considerate inacceptabile.

„În cazul în care în documentele referitoare la contract se prevede atribuirea la prețul cel mai scăzut, autoritatea contractantă este obligată să motiveze Comitetului consultativ, instituit prin Decizia Consiliului din 26 iulie 1971, respingerea ofertelor considerate prea scăzute.”

4 Articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a fost pus în aplicare în Italia prin articolul 24 al treilea paragraf din Legea nr. 584 din 8 august 1977 privind dispozițiile de adaptare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări la directivele Comunității Economice Europene (GURI, nr. 232, din 26 august 1977, p. 6272). Această dispoziție este redactată după cum urmează:

„În cazul în care, pentru un contract determinat, ofertele apar drept anormal de scăzute în raport cu prestația, autoritatea contractantă, după ce a solicitat ofertantului să îi furnizeze explicațiile necesare și i le-a semnalat, după caz, pe cele considerate inacceptabile, verifică conținutul ofertelor și poate să le excludă, în cazul în care consideră că respectivele oferte nu sunt valide; în acest caz, atunci când în anunțul de participare la procedură este prevăzut drept criteriu de atribuire prețul cel mai scăzut, autoritatea contractantă este obligată să comunice respingerea ofertelor, precum și motivarea aferentă, Ministerului Lucrărilor Publice care va asigura transmiterea informațiilor către Comitetul consultativ pentru contractele de achiziții publice de lucrări din Comunitatea Economică Europeană, în termenul prevăzut la articolul 6 primul paragraf din prezenta lege.”

5 Ulterior, în 1987, guvernul italian a adoptat, succesiv, trei decrete-lege care au adus modificări provizorii articolului 24 al treilea paragraf din Legea nr. 584 (Decret-lege nr. 206, din 25 mai 1987, GURI, nr. 120 din 26 mai 1987, p. 5; Decret-lege nr. 302 din 27 iulie 1987, GURI, nr. 174, din 28 iulie 1987, p. 3; Decret-lege nr. 393 din 25 septembrie 1987, GURI, nr. 225, din 26 septembrie 1987, p. 3).

6 Aceste trei decrete-lege conțin fiecare un articol 4 care este redactat în mod identic și ai cărui termeni sunt următorii:

„În scopul accelerării procedurilor referitoare la contractele de achiziții publice de lucrări, pentru o perioadă de doi ani începând de la data intrării în vigoare a prezentului decret, sunt considerate anormale, în sensul articolului 24 al treilea paragraf din Legea nr. 584 din 8 august 1977, și sunt excluse din contract, ofertele care prezintă un rabat cu un procent mai mare decât media procentelor ofertelor admise, majorată cu un procent care trebuie indicat în anunțul de participare.”

7 Aceste decrete-lege au încetat să producă efecte, întrucât nu au fost convertite în legi în termenul prevăzut de constituția italiană. Cu toate acestea, o lege ulterioară a precizat că efectele actelor juridice adoptate pe baza acestor decrete-lege erau menținute [articolul 1 alineatul (2) din Legea nr. 478 din 25 noiembrie 1987, GURI, nr. 277 din 26 noiembrie 1987, p. 3].

8 În vederea desfășurării probelor Campionatului Mondial de Fotbal care vor avea loc în Italia în 1990, Comune di Milano a lansat o cerere de ofertă restrânsă pentru atribuirea unor lucrări de amenajare a unui stadion de fotbal. Criteriul de atribuire ales era cel al prețului cel mai scăzut.

9 Rezultă din anunțul de participare că, în conformitate cu articolul 4 din Decretul-lege nr. 206 din 25 mai 1987, citat anterior, sunt considerate anormale și, prin urmare, excluse de la procedura de atribuire, ofertele care prezintă o majorare mai mică de 10 procente în

comparație cu majorarea medie, în raport cu suma de bază fixată pentru prețul lucrărilor, a tuturor ofertelor admise în procedura de atribuire.

10 Ofertele admise au prezentat, în medie, o majorare de 19,48 % în raport cu suma de bază fixată pentru prețul lucrărilor. În conformitate cu anunțul de participare, trebuia ca toate ofertele care nu depășeau cu cel puțin 9,48% suma de bază să fie automat excluse din procedura de atribuire.

11 Oferta prezentată de către Costanzo era mai mică decât valoarea de bază. În data de 6 octombrie 1987, Giunta Municipale din Milano, întemeindu-se pe articolul 4 din Decretul-lege nr. 393 din 25 septembrie 1987, care înlocuise între timp decretul-lege vizat în anunțul de participare, a decis, prin urmare, să excludă oferta lui Costanzo din procedura de atribuire și să atribuie contractul lui Lodigiani, care prezentase oferta cea mai scăzută dintre cele care îndeplineau condiția prevăzută în anunțul de participare.

12 Costanzo a atacat decizia respectivă în fața Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia susținând, în special, că aceasta era lipsită de legalitate întrucât era întemeiată pe un decret-lege care era incompatibil cu articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului.

13 Prin urmare, această instanță a fost determinată să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„A. Întrucât, în temeiul articolului 189 din Tratatul CEE, dispozițiile unei directive pot să se refere la „rezultatul care trebuie atins” (denumite în continuare „dispoziții de rezultat”) sau la „forma și mijloacele” necesare pentru a atinge un anumit rezultat (denumite în continuare „dispoziții de formă și de mijloace”), Curtea este invitată să se pronunțe dacă dispoziția conținută în articolul 29 alineatul (5) din Directiva nr. 305 a Consiliului din 26 iulie 1971 (în partea în care aceasta prevede că în cazul unei oferte care prezintă în mod evident un caracter anormal de scăzut, autoritatea „verifică conținutul acesteia”, solicitând ofertantului să furnizeze explicațiile necesare, semnalându-i-le acestuia pe cele care sunt considerate inacceptabile) este o „dispoziție de rezultat” și are „în orice caz, aceeași natură cu cea pe care Republica Italiană era obligată să o transpună fără a putea aduce nicio modificare de substanță (astfel cum a fost cazul articolului 24 alineatul (3) din Legea nr. 584 din 8 august 1977) în care este vorba despre o „dispoziție de formă și de mijloace”, mai precis aceea de la care Republica Italiană poate să deroge, dispunând că, în cazul unei oferte anormal de scăzute, ofertantul trebuie să fie exclus în mod automat de pe piață, fără nicio „verificare a conținutului” și fără nicio solicitare de furnizare a unor „explicații” către ofertant (pentru „oferta anormală”).

B. În cazul unui răspuns negativ la întrebarea A (în sensul că dispoziția de la articolul 29 alineatul (5) din Directiva CEE nr. 305/1971 este „o dispoziție de formă și de mijloace”), Curtea este invitată să se pronunțe:

B. 1 dacă Republica Italiană [după ce a asigurat transpunerea dispoziției citate anterior (prin Legea nr. 577 din 8 august 1977) fără a aduce nicio modificare substanțială în ceea ce privește procedura care trebuie urmată în cazul unei oferte anormal de scăzute] încă deținea competența de a modifica dispoziția internă de transpunere: în special, dacă articolul 4 – cu conținut identic – din D.L. nr. 206 din 25 mai 1987, din D.L. nr. 302 din 27 iulie 1987 și din D.L. nr. 393 din 25 septembrie 1987, puteau modifica articolul 24 din Legea nr. 584 din 8 august 1977;

B. 2 dacă articolul 4 – cu conținut identic – din D.L. nr. 206 din 25 mai 1987, din D.L. nr. 302 din 27 iulie 1987 și din D.L. nr. 393 din 25 septembrie 1987, puteau modifica articolul 29 alineatul (5) din Directiva nr. 305/1971 astfel cum este transpusă prin Legea nr. 584 din 5 aprilie 1977 fără o motivare corespunzătoare în acest sens, ținând seama de faptul că motivarea – fiind necesară pentru actele normative comunitare (argument întemeiat pe articolul 190 din Tratatul CEE), pare, de asemenea, necesară pentru actele normative „interne” care au fost adoptate în temeiul dispozițiilor comunitare (și care sunt, prin urmare, acte normative „sub-primare” căroră, în absența unor indicații contrare, nu se poate să nu li se aplice regula motivării actelor normative „primare”).

C. Curtea este invitată să se pronunțe dacă, în orice împrejurare, există o divergență între dispoziția de la articolul 29 alineatul (5) din Directiva nr. 305/1971 și dispozițiile conținute:

a) în articolul 24 alineatul (3) din Legea nr. 584 din 8 august 1977 (acesta din urmă se referă la ofertele „anormal de scăzute”, în timp ce directiva privește ofertele care prezintă „în mod evident” un caracter anormal de scăzut și nu dispune verificarea conținutului etc. decât în prezența caracterului „în mod evident” anormal al ofertei);

b) în articolele 4 din D.L. nr. 206 din 25 mai 1987, nr. 302 din 27 iulie 1987, nr. 393 din 25 septembrie 1987 (acestea din urmă exclud verificarea prealabilă a compoziției, cu cererea de clarificare pentru partea în cauză, contrar cerințelor de la articolul 29 alineatul (5) din această directivă; în plus, decretele-lege menționate mai sus nu se referă la ofertele „în mod evident” anormale și par, prin aceasta, viciate, la fel ca și Legea nr. 584 din 8 august 1977).

D. În cazul în care Curtea de Justiție constată că dispozițiile citate anterior, conținute în actele normative italiene menționate, sunt contrare articolului 29 alineatul (5) din Directiva 305/1971/CEE, autoritatea municipală avea competența sau obligația de a nu aplica dispozițiile interne contrare dispoziției comunitare menționate anterior (eventual, după consultarea autorităților centrale) sau această competență ori obligație aparține doar instanțelor naționale?”

14 Pentru o prezentare mai detaliată a faptelor din acțiunea principală, a reglementării care se aplică desfășurării procedurii, precum și a observațiilor scrise prezentate Curții, se face trimitere la raportul pentru ședință. Aceste elemente din dosar sunt reluate în continuare numai în măsura necesară pentru raționamentul Curții.

Cu privire la a doua parte a celei de-a treia întrebări și cu privire la prima întrebare

15 Prin a doua parte a celei de-a treia întrebări, instanța națională urmărește, în esență, să obțină clarificarea dacă articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului interzice statelor membre să introducă dispoziții în care se prevede excluderea din oficiu din procedurile de atribuire a contractelor de lucrări publice, a anumitor oferte determinate în funcție de un criteriu matematic, în locul impunerii obligației în sarcina autorității contractante de a aplica procedura de verificare contradictorie prevăzută în această directivă. Prin prima întrebare, aceasta solicită să se răspundă dacă, prin transpunerea Directivei 71/305 a Consiliului, statele membre pot să se depărteze în mod considerabil de dispozițiile articolului 29 alineatul (5) din aceasta.

16 În ceea ce privește a doua parte a celei de-a treia întrebări, este necesar să se aducă aminte că articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 impune autorității contractante să verifice conținutul ofertelor care prezintă în mod evident un caracter anormal de scăzut, impunându-i în acest sens obligația de a solicita ofertantului să furnizeze explicațiile necesare. Această

dispoziție obligă autoritatea contractantă să semnaleze, după caz, ofertantului explicațiile care sunt considerate inacceptabile. În cele din urmă, în cazul în care criteriul de atribuire reținut este acela al prețului cel mai scăzut, autoritatea contractantă este obligată să motiveze Comitetului consultativ instituit prin Decizia Consiliului din 26 iulie 1971 (JO L 185, p. 15) respingerea ofertelor considerate prea scăzute.

17 Comune di Milano și guvernul italian susțin că este în conformitate cu obiectivul articolului 29 alineatul (5) din directivă înlocuirea procedurii de verificare contradictorie prevăzută în această dispoziție cu un criteriu matematic de excludere. Acestea amintesc că obiectivul respectiv este, astfel cum a subliniat Curtea în Hotărârea din 10 februarie 1982 (Transporoute, 76/81, Rec., p. 417, spéc. p. 428), să protejeze ofertantul împotriva unei decizii arbitrare a autorității contractante. Un criteriu matematic de excludere oferă, în această privință, o garanție absolută. Acesta prezintă, în plus, în raport cu procedura prevăzută de directivă, avantajul unei mai mari rapidități a aplicării.

18 Acest argument nu poate fi acceptat. Un criteriu matematic de excludere îi privează pe ofertanții care au prezentat oferte deosebit de scăzute de posibilitatea de a demonstra că acestea sunt serioase. Punerea în aplicare a unui astfel de criteriu este contrară obiectivului Directivei 71/305, care este acela de a favoriza dezvoltarea unei concurențe efective în domeniul contractelor de achiziții publice.

19 Prin urmare, este necesar să se răspundă la a doua parte a celei de-a treia întrebări că articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului interzice statelor membre să adopte dispoziții care prevăd excluderea din oficiu a contractelor de achiziții publice de lucrări, a anumitor oferte determinate în funcție de un criteriu matematic, în loc să oblige autoritatea contractantă să pună în aplicare procedura de verificare contradictorie prevăzută de directivă.

20 În ceea ce privește prima întrebare, este necesar să se aducă aminte că, pentru a permite ofertanților care au prezentat oferte deosebit de scăzute să demonstreze că acestea sunt serioase și pentru a asigura astfel încheierea contractelor de achiziții publice de lucrări, Consiliul a stabilit, la articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305, o procedură exactă și detaliată de verificare a ofertelor care par anormal de scăzute. Acest obiectiv ar fi compromis în cazul în care statele membre pot transpune articolul 29 alineatul (5) din directivă, depărtându-se de acesta în mod considerabil.

21 Prin urmare, este necesar să se răspundă la prima întrebare că, prin transpunerea Directivei 71/305 a Consiliului, statele membre nu pot să devieze în mod substanțial de la dispozițiile articolului 29 alineatul (5) din această directivă.

Cu privire la a doua întrebare

22 Prin cea de-a doua întrebare, instanța națională solicită să se răspundă dacă statele membre pot, după transpunerea articolului 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului, fără să fi deviat, în mod substanțial de la acesta, să modifice ulterior dispoziția națională de transpunere și, în cazul unui răspuns afirmativ, dacă această modificare trebuie să fie motivată.

23 Instanța națională nu a adresat această a doua întrebare decât pentru cazul în care ar rezulta din răspunsul dat primei întrebări că statele membre pot transpune articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305, deviind în mod substanțial de la acesta.

24 Având în vedere răspunsul dat primei întrebări, a doua întrebare rămâne fără obiect.

Cu privire la prima parte a celei de-a treia întrebări

25 Prin prima parte a celei de-a treia întrebări, instanța națională urmărește să afle dacă articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului, permite statelor membre să impună verificarea ofertelor, atunci când acestea par anormal de scăzute, nu doar atunci când acestea sunt, în mod evident, anormal de scăzute.

26 Este necesar să se sublinieze că procedura de verificare trebuie să fie aplicată ori de câte ori autoritatea contractantă ia în calcul eliminarea unor oferte pe motivul caracterului lor anormal de scăzut în raport cu prestația. Prin urmare, oricare ar fi pragul de declanșare a acestei proceduri, ofertanții vor fi asigurați că nu vor fi eliminați de pe piață înainte de a furniza explicații cu privire la seriozitatea ofertelor lor.

27 Prin urmare, este necesar să se răspundă la prima parte a celei de-a treia întrebări că articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului, permite statelor membre să impună verificarea ofertelor, atunci când acestea par anormal de scăzute, nu doar atunci când acestea sunt, în mod evident, anormal de scăzute.

Cu privire la a patra întrebare

28 Prin cea de-a patra întrebare, instanța națională solicită să se răspundă dacă, precum o instanță națională, o autoritate, inclusiv municipală, are obligația de a aplica dispozițiile articolului 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului și de a se abține de la aplicarea acelor dispoziții din dreptul intern care nu sunt conforme cu acestea.

29 Este necesar să se aducă aminte că în Hotărârile sale din 19 ianuarie 1982 (Becker, 8/81, Rec., p. 53, 71) și din 26 februarie 1986 (Marshall, 152/84, Rec., p. 737, 748), Curtea a constatat că în toate cazurile în care dispozițiile unei directive par, din punctul de vedere al conținutului lor, necondiționale și suficient de precise, persoanele de drept privat sunt îndreptățite să le invoce în fața instanței naționale împotriva statului, atunci când acesta s-a abținut de la a transpune directiva în dreptul intern, în termen, sau atunci când acesta a realizat o transpunere incorectă a directivei.

30 Este important să se sublinieze că, motivul pentru care, în condițiile menționate mai sus, persoanele de drept privat sunt îndreptățite să invoce dispozițiile unei directive înaintea instanțelor naționale, este acela că obligațiile care decurg din aceste dispoziții sunt în sarcina tuturor autorităților statelor membre.

31 De altfel, ar fi contradictoriu să se considere că persoanele de drept privat sunt îndreptățite să invoce dispozițiile unei directive care îndeplinește condițiile menționate mai sus, în fața instanțelor naționale, în vederea cenzurării administrației, și să se aprecieze totuși că aceasta nu are obligația de a aplica dispozițiile din directivă, eliminându-le pe cele din dreptul național care nu sunt conforme cu acestea. Rezultă din cele menționate anterior că, atunci când sunt îndeplinite condițiile impuse de jurisprudența Curții pentru ca dispozițiile unei directive să poată fi invocate de către persoanele de drept privat în fața instanțelor naționale, toate organele administrației, inclusiv autoritățile descentralizate, precum comunele, sunt obligate să pună în aplicare aceste dispoziții.

32 În ceea ce privește, în special, articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305, rezultă din examinarea primei întrebări că această dispoziție este necondițională și suficient de precisă pentru a putea fi invocată împotriva statului de către persoanele de drept privat. Prin urmare,

sunt îndreptățite să se prevaleze de acestea în fața instanțelor naționale și, astfel cum rezultă din cele menționate anterior, toate organele administrației, inclusiv autoritățile descentralizate, precum comunele, sunt obligate să le pună în aplicare.

33 Prin urmare, este necesar să se răspundă la cea de-a patra întrebare că autorităților administrative, inclusiv autorităților municipale, le incumbă aceeași obligație ca și unei instanțe naționale de a aplica dispozițiile articolului 29 alineatul (5) din Directiva 71/305/CEE a Consiliului și de a se abține de la aplicarea dispozițiilor din dreptul intern care contravin acestora.

Cu privire la cheltuielile de judecată

34 Cheltuielile efectuate de către guvernul spaniol, guvernul italian și Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile din acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de către Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia, prin Ordonanța din 16 decembrie 1987, hotărăște:

1) Articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului interzice statelor membre să adopte dispoziții care prevăd excluderea din oficiu din procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări a anumitor oferte determinate în funcție de un criteriu matematic, în loc să impună autorității contractante să aplice procedura de verificare contradictorie prevăzută de directivă, prin care îi este acordată posibilitatea ofertantului de a furniza explicații.

2) Atunci când transpun Directiva 71/305 a Consiliului, statele membre nu pot să devieze în mod substanțial de la dispozițiile articolului 29 alineatul (5) din aceasta.

3) Articolul 29 alineatul (5) din Directiva 71/305 a Consiliului permite statelor membre să impună verificarea ofertelor, atunci când acestea par anormal de scăzute, nu doar atunci când acestea sunt, în mod evident, anormal de scăzute.

4) Autorităților administrative, inclusiv autorităților municipale, le incumbă aceeași obligație ca și unei instanțe naționale de a aplica dispozițiile articolului 29 alineatul (5) din Directiva 71/305/CEE a Consiliului și de a se abține de la aplicarea dispozițiilor din dreptul intern care contravin acestora.

Due	Joliet	Grévisse
Slynn	Schockweiler	Moitinho de Almeida
Mancini		

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, la 22 iunie 1989.

Grefier
J.-G. Giraud

Președinte
O. Due